

Δοξολογία για την απελευθέρωση της Λάρισας

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Λαρίσης και Τυρνάβου

Οι εκδηλώσεις του Δήμου Λαρισαίων για την απελευθέρωση της Λάρισας από τον τουρκικό ζυγό ξεκίνησαν την 1η Σεπτεμβρίου, όπου στον Ιερό Ναό Αναλήψεως του Σωτήρος Λαρίσης τελέστηκε η επίσημη δοξολογία από τον εκπρόσωπο του Σεβ. Μητροπολίτη Λαρίσης και Τυρνάβου κ. Ιερωνύμου, Αρχιμ. κ. Ιγνάτιο Μουρτζανό, Πρωτοσύγκελλο της Μητροπόλεως, παρουσία των πολιτικών και στρατιωτικών αρχόντων της πόλεως.

Ακολούθησε η **επιμνημόσυνη δέηση** στο ειδικό μνημείο έξωθεν του Ιερού Ναού, ενώ τον πανηγυρικό της ημέρας ανέγνωσε η **πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Λαρισαίων κ. Γαρυφαλιά Καρυστιανού**.

Αναλυτικά η ομιλία:

Πανοσολογιότατε,

Σας αποστέλλω το κείμενο της πανηγυρικής ομιλίας της 1ης Σεπτεμβρίου 2024.

Μετά τιμής

Καρυστιανού Γκολφινόπουλου Γαρυφαλλιά

Πρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου Λαρισας

Πανοσολογιότατε, Κε υφυπουργέ, κυρία και κύριοι βουλευτές, αξιότιμη Κε αντιπεριφερειάρχη, αξιότιμε Κε Δήμαρχε, Στρατηγέ, σεβαστοί εκπρόσωποι της αυτοδιοίκησης, φορέων της πόλης και των ενόπλων δυνάμεων, εκλεκτοί παρευρισκόμενοι.

143 χρόνια πριν, στις 31 Αυγούστου 1881, ημέρα Κυριακή, η Λάρισα απελευθερώθηκε από τον τουρκικό ζυγό τεσσεράμισι περίπου αιώνων. Η απελευθέρωση θεωρείται αναίμακτη, καθώς ήταν αποτέλεσμα μακρόχρονων διπλωματικών διαπραγματεύσεων του τότε πρωθυπουργού Αλέξανδρου Κουμουνδούρου, και των Θεόδωρου Δεληγιάννη και Αλέξανδρου Ραγκαβή που διετέλεσαν υπουργοί εξωτερικών.

Η απελευθέρωση βασίστηκε στη συνθήκη του Βερολίνου του 1878, η οποία ήταν αποτέλεσμα της μακροχρόνιας διαμάχης των μεγάλων δυνάμεων της εποχής, Ρωσίας, Βρετανίας και Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Μέσα από την διεκυστίνδα των συμφερόντων τους, με την συνθήκη αυτή προέκυψαν νέα κράτη, η Κύπρος παραχωρήθηκε στους Άγγλους και τέθηκε το θέμα της συνοριακής διόρθωσης των

ελληνο-οθωμανικών συνόρων. Η συζήτηση του άρθρου 15 της συνθήκης που αφορούσε τα σύνορα της Ελλάδας ξεκίνησε 17 ημέρες μετά την έναρξη των συνομιλιών.

Δυο Έλληνες εκπρόσωποι περίμεναν υπομονετικά όλες αυτές τις ημέρες στον προθάλαμο. Ο ένας από αυτούς ήταν ο Θεόδωρος Δεληγιάννης.

Διάβασαν ένα υπόμνημα χωρίς ιστορικές και συναισθηματικές εξάρσεις, αλλά τεκμηριωμένο και ρεαλιστικό. Οι σύνεδροι αποφάσισαν να προβλέψουν την εδαφική επέκταση της Ελλάδας προς Θεσσαλία και Ήπειρο. Οι διαπραγματεύσεις για το σημείο της οριοθέτησης διήρκησαν πάνω από δύο χρόνια. Η τελική διαπραγμάτευση έγινε στην Κωνσταντινούπολη το 1881 και υπογράφηκε από τον Παύλο Κουντουριώτη πρέσβη της Ελλάδος και τον Μαχμούτ Σερβέρ πασά, πρωθυπουργό της Τουρκίας. Σύμφωνα με αυτή, η Θεσσαλία (πλην της Ελασσόνας) και η Άρτα, περιέρχονταν στην Ελλάδα.

Ο απελευθερωτικός στρατός με επικεφαλής τον στρατηγό Σκαρλάτο Σούτσο, κατέβηκε το βουνό «Όρθρη» (όπου τότε τα Ελληνοτουρκικά συνόρα) και μέσω Τρικάλων μπήκε στη Λάρισα από την Πύλη Τρικάλων όπου σήμερα βρίσκεται το 404 Στρατιωτικό Νοσοκομείο. Απερίγραπτη ευδαιμονία και εορταστική διάθεση περιέβαλε την πόλη, που από την βαθειά νύχτα ήταν στο πόδι, καθώς μετά την αποχώρηση του τουρκικού πληθυσμού, ο στρατηγός Σούτσος παρέλαβε και τυπικά την Διοίκηση της πόλης από τον Τούρκο στρατιωτικό Διοικητή Χιλήλ Πασά και τα κλειδιά της πόλης από τον Δήμαρχο Ετέμ Εφέντη. Στο Διοικητήριο υψώθηκε μεγάλη Ελληνική σημαία όπως και σε σπίτια και μαγαζιά.

Οι κάτοικοι αντικατέστησαν την ίδια μέρα το κόκκινο φέσι τους με μαύρο σκούφο. Στον ναό του Αγίου Αχιλλίου είχε στηθεί ψηλή ασίδα με κλαδιά δάφνης και σημαίες. Μαθητές και μαθήτριες στα λευκά κρατούσαν μικρές σημαίες και λουλούδια. Κι όταν ο Μητροπολίτης Νεόφυτος Πετρίδης και οι προύχοντες Λαρισαίοι πήραν τη θέση τους, μέσα από ζητωκραυγές και χειροκροτήματα πέρασε από την ασίδα ο απελευθερωτικός στρατός. Εκείνη τη μέρα τον Άγιο Αχίλλιο επισκέφτηκε ο Βασιλιάς Γεώργιος ο Α΄ και σε μια πολύ συμβολική κίνηση επισκέφτηκε και την Συναγωγή της πόλης, όπου ο αρχираβίνος Πεσάχ είχε στήσει επίσης δάφνινη ασίδα.

«Εξημέρωσε τέλος η μεγάλη της απελευθερώσεως ημέρα, η Κυριακή, 31η Αυγούστου 1881, και η Λάρισα με την Ελληνικήν και εορτάσιμον όψιν της ευρίσκεται από βαθείας νυκτός επί ποδός. Προ του Μητροπολιτικού, πενιχροτάτου, ναού του Αγίου Αχιλλίου, εστήθη υπερύψηλος και πλατύτοξος ασίς, διακεκοσμημένη με κλάδους ημέρου δάφνης μετά ροδόχρωα άνθη της, και με ελληνικάς σημαίας και τοιαύτας των προστατίδων Δυνάμεων

Προηγούνται επί λευκών ίππων και με τας επισήμους στρατιωτικάς στολάς των οι αντιπρόσωποι των Δυνάμεων, ακολουθεί η Μουσική του Στρατού, και είτα ελαφρώς κυματίζουσα η Σημαία και ο αρχηγός της καταλήψεως Σούτσος, επί λευκού μεγαλοσώμου ίππου. Απερίγραπτος ο επικρατήσας την στιγμήν εκείνην πανζουρλισμός, φέσια κατέρυθρα ξεσκίζονται και πετώνται εις τον αέρα, οι μαθηταί και οι μαθήτριαι ζητωκραυγάζοντας υψώνουσι και κινούσι δαιμονιωδώς τας σημαίας, ρίπτοσιν άνθη, και μετ'ολίγον άδουσιν ωραίον εμβατήριον, εις την απελευθερωθείσαν Θεσσαλίαν αφιερωμένον».

Η προσάρτηση της Θεσσαλίας ήταν ιδιαίτερα σημαντική για το μικρό Βασίλειον της Ελλάδος, αφού πέρα από τις εύφορες πεδιάδες, ήταν η πρώτη φορά που το Ελληνικό κράτος μεγάλωσε έπειτα από 50 χρόνια. Η έκτασή του αυξήθηκε κατά 13.400 τ.χλμ. και ο πληθυσμός κατά 300.000 κατοίκους.

Την εποχή πριν την απελευθέρωσή της, στη Θεσσαλία το επαναστατικό κίνημα είχε ξαναφουντώσει. Πολλή δουλειά είχαν κάνει ήδη οι επιστημονικοί σύλλογοι στην ελεύθερη Ελλάδα και στην Κωνσταντινούπολη. Οι πρεσβείες και οι κυβερνήσεις των μεγάλων δυνάμεων βομβαρδίζονταν με υπομνήματα, στατιστικές αναλύσεις, ιστορικά και πληθυσμιακά στοιχεία για τη Μακεδονία, τη Θράκη και την Θεσσαλία. Άρθρα σε όλες τις ευρωπαϊκές εφημερίδες προσπαθούσαν να ευαισθητοποιήσουν την κοινή γνώμη, έως ότου μπήκαν τα θεμέλια της απελευθέρωσης. Οι θεσσαλοί ποτέ δεν ξέχασαν το όνειρο της ελευθερίας, διατηρώντας αμέραια την ελληνική συνείδηση.

Οι σύγχρονοι Θεσσαλοί, οι σύγχρονοι Έλληνες δεν θα πρέπει να ξεχνούν πως σε τούτη τη γωνιά του κόσμου, η ιστορία έχει παραχθεί και συνεχίζει να παράγεται με απίστευτη ταχύτητα και πλησμονή. Όσο και αν κάποιος επιθυμούν να υποβάλλουν την ελληνική ιστορία στην προκρούστεια κλίνη ιδεολογικών μανιχαϊσμών, αυτή η ιστορία με τα καλά και άσχημά της είναι καταγεγραμμένη και αναπόσπαστο μέρος αυτού που είμαστε και θα είμαστε στο μέλλον.

Μπορεί σήμερα να θεωρούμε δεδομένη την κρατική οντότητα, τα σύνορα και την ανεξαρτησία μας, άλλα η ιστορία μας διδάσκει διαφορετικά.

Γι' αυτό, η μέγιστη εθνική επίτευξη θα έπρεπε να γιορτάζεται κάθε μέρα, και για έναν λόγο παραπάνω.

Δεν μας χαρίστηκε, αλλά κερδήθηκε στα πεδία των μαχών. Η διπλωματική διαπραγμάτευση ήταν και επακόλουθο στρατιωτικών νικών. Αναίμακτη απελευθέρωση δεν υπάρχει.

Η ανάμνηση των αγώνων για ελευθερία δεν πρέπει να παραμένει μια παρελθοντολογία άνευ ουσίας. Και αύριο θα πρέπει να θυμόμαστε όπως σήμερα. Κάθε μέρα και κάθε ώρα οφείλουμε να έχουμε εθνική συνείδηση και αγάπη για την πατρίδα, για να έχουμε και μέλλον. Χρόνια πολλά στην ελεύθερη Λάρισα, 143 χρόνια και μία ημέρα μετά την απελευθέρωσή της.